

Sloophamer hapt kolencentrale weg uit Amsterdam; Energietransitie komende jaren zichtbaar bij Coentunnel

De Telegraaf.nl

27 juli 2024 zaterdag 1:30 PM GMT

Copyright 2024 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: DFT; DFT/NIEUWS; FRONTPAGE

Length: 1197 words

Byline: Robert Vinkenborg

Dateline: Amsterdam

Body

Met een telekraan die ruim honderd meter hoog reikt, is deze maand - bij wijze van spreken - een gigantische sloophamer gearriveerd bij de in 2019 gesloten Hemwegcentrale in het westelijk havengebied van Amsterdam, pal naast de Coentunnel. Over twee jaar moeten het kolossale ketelhuis en de schoorsteen met de grond gelijk zijn gemaakt. Na uitgebreide veiligheidsinstructies gingen een verslaggever en een fotograaf van De Telegraaf een dagje mee het sloopterrein op.

Inclusief de schoorsteen van 175 meter is het ketelhuis het hoogste gebouw van Amsterdam. Ahmed Abdisalaam (39), directeur Warmte van energieproducent **Vattenfall**, heeft gemengde gevoelens bij de sloop: „En die gevoelens zitten bij de mensen die hier werkten en de vele mooie herinneringen. Maar rationeel is de sluiting een goed besluit. 'Teamleider groot onderhoud' was mijn eerste baan hier op de Hemweg. Ik vond het gaaf ook zelf te sleutelen als bepaalde dingen niet werkten, samen met een iets oudere collega die me op sleeptouw nam. Mooie herinneringen. Maar voor de generaties die na ons komen, ben ik blij. Ik heb zelf drie dochters en ik wens hen ook de levenskwaliteit die wij kennen toe, met een leefbare aarde. Voor die volgende generatie is de verduurzamingslag die nu plaatsvindt noodzakelijk.”

Knabbelen

Onder zeer strenge veiligheidsprotocollen worden de verslaggever en de fotograaf over het gigantische terrein rondgeleid. Er rijdt enorm zwaar sloopmateriaal af en aan. De verplichte veiligheidskursus vooraf blijkt geen overbodige luxe. Vanaf een hoge kraan lijkt een 'happertje' van boven naar beneden aan een dikke betonnen muur te 'knabbelen'.

Sloophamer hapt kolencentrale weg uit Amsterdam Energietransitie komende jaren zichtbaar bij Coentunnel

De muur wordt met een gigantisch regengordijn nat gehouden, zodat het stof en de betonresten niet alle kanten op vliegen. Alle materialen die naar beneden vallen, worden zo veel mogelijk gescheiden afgevoerd om daarna in tal van toepassingen te worden hergebruikt. Het is uiterst precies werk dat zeer langzaam vordert: hapje voor hapje. Alsof iemand met een theelepeltje een soeppan van 50 liter moet leegeten; er lijkt geen einde aan te komen.

Operatie

De **Vattenfall**-baas benadrukt tijdens de wandeling: „Een prachtige operatie. Uniek door de enorme omvang en complexe uitdagingen. Het hele terrein moet leeg! De pijn is er op het menselijk vlak, de mooie herinneringen en wat we hier samen hebben gedaan. Er werkten hier 150 fantastische mensen in een technisch zeer hoogstaand bedrijf. Gelukkig hebben ze allemaal een andere werkplek kunnen vinden. De CO2-uitstoot was het probleem. Neem niet weg dat deze centrale op wereldniveau technisch een hoogstandje was. Alles ten dienste van het rendement. We verpulverden kolen tot poeder en dat brandde als gas. Afgezien van stoom kwamen er niet of nauwelijks schadelijke stoffen uit de schoorsteen, zoals vroeger het zwaveldioxide dat zure regen veroorzaakte.”

Miljoenen mensen zien dit

Volgens de directeur wordt op deze plek de energietransitie de komende jaren letterlijk voor iedereen zichtbaar: „De noodzakelijke energietransitie is misschien iets abstracts. Maar hier zien misschien wel miljoenen mensen die langsrijden in de komende jaren de veranderingen voor hun ogen gebeuren: van fossiele naar moderne, duurzame energie. Het oude zien ze letterlijk stukje bij beetje verdwijnen. En daar komt zoiets nieuws en moderns voor terug dat we nog niet eens precies weten hoe dat eruit gaat zien.”

Met mensen die de sloop kunnen zien, doelt hij onder meer op de 130.000 automobilisten die dagelijks over de ring A10 langs het iconische gebouw pal naast de Coentunnel rijden: „Iedereen kent dit gebouw, maar weinig mensen weten dat dit een reusachtige verwarmingsketel was die met een vuurbal van 1500 graden tienduizenden liters water verhitte.

De stoom van 540 graden zette met een gigantische druk een reusachtige turbine in beweging en wekte op die manier gigantische hoeveelheden stroom op: genoeg voor honderdduizenden mensen. Het probleem is alleen dat de kolen de brandstof zijn en dat zorgt voor een enorme uitstoot aan CO2 en we zien steeds meer de gevolgen voor ons klimaat. Daarom staan we ook volledig achter het besluit dat de kolencentrales gaan sluiten.”

Alweer vijf jaar geleden, in 2019, hakte het kabinet de knoop door om de kolencentrale Hemweg versneld te sluiten om de CO2-uitstoot tegen te gaan. De sluiting van de centrale, die 25 jaar genoeg stroom leverde voor 750.000 huishoudens per jaar, vond kort na het kabinetsbesluit plaats. De ontmanteling van installaties, kantoren en onder meer een twee kilometer lange transportband voor kolen is al enige tijd gaande. Het Rijk heeft ruim 50 miljoen uitgetrokken voor de totale ontmanteling van het enorme terrein aan het Noordzeekanaal.

De sloop vindt van buiten naar binnen rond het ketelhuis plaats. Er is al heel veel weg: „Maar het klapstuk gaat nu beginnen en daarmee wordt de sloop ook echt voor iedereen zichtbaar”, vertelt projectmanager Herman de Weerd (54). Hij is namens **Vattenfall** verantwoordelijk voor het ontmantelen van de centrale: „De sloop van het ketelhuis en als laatste de schoorsteen is het meest aansprekende maar ook meest complexe onderdeel. Het lekkerste hebben we als het ware voor het laatst bewaard.”

‘Veilig thuiskomen’

De Weerd stuurt met een heel team de sloop aan. De opdracht wordt uitgevoerd door de Amoveer Combinatie Groene Hart (ACGH) bestaande uit Lek-Sloopwerken B.V., MNE B.V. en Vermeulen Sloop en Milieutechnieken B.V.: „Het belangrijkste is dat iedereen elke dag weer veilig thuiskomt. Ik ben hier in 2021 begonnen. Dit project gaat misschien wel zeven jaar van mijn leven in beslag nemen. Het is alsof ik hier altijd naartoe heb gewerkt: een ‘once in a lifetime project’, maar schitterend.”

De Weerd vertelt dat met de komst van de telekraan het echte werk nu ‘eindelijk’ kan beginnen: „Er kan nog een opzetstuk op en dan is-ie 130 meter hoog. Genoeg voor het ketelhuis, maar te kort voor de 175 meter hoge

Sloophamer hapt kolencentrale weg uit Amsterdam Energietransitie komende jaren zichtbaar bij Coentunnel

schoorsteen. Daar moet wat hogers voor komen, maar die uitdaging is van latere zorg. Op dit moment werken er continu 30 vakmensen aan de sloop. De tijd van even met de sloopkogel wat naar beneden beuken is echt voorbij. We werken zo schoon en circulair als mogelijk is. Wat je aan de achterkant nu ziet is dat de stalen gevelplaten van de centrale in kubussen worden ontmanteld met enorme snijbranders. Daar achter zit nog een dik pakket aan isolatie. Dat moest wel, want de temperatuur in de – in feite een reuze oven – liep op tot 1.500 graden. Noem het van mijn part een gigantische fluitketel die stoom produceert.”

Waterstoffabriek

Hoe het er allemaal precies uit gaat zien, is nog in de ontwerpfase, maar de toekomstige bestemming is wel al duidelijk. Op dit terrein ontstaat in de komende jaren een enorme energiehub met onder meer een grootschalige batterij en een waterstoffabriek. De waterstof wordt gemaakt van water en hernieuwbare elektriciteit (stroom van de nieuwe windparken op zee en zonnepanelen bij mooi weer). Volgens Ahmed Abdisalaam zijn er verschillende plannen: „Je moet zo’n hub zien als een immense batterij die gevoed wordt uit verschillende bronnen; zon, wind en geothermie. Al die energie slaan we op in de vorm van waterstof of zetten we om in stadswarmte.”

Load-Date: July 28, 2024

End of Document